

tohoto výkladu nasvědčuje i to, že citovaný zákon užil v § 3 (1) výrazu roční požitky, nikoliv výrazu služné a že zákon č. 26/29 Sb. z. a n. v § 4, který jedná o třídách služného v odstavci druhém, již výslovně uvádí, že do služebních požitků (nikoliv do služného, jak stanoví odst. 2 § 3 zák. č. 89/1920 Sb. z. a n.) jest zahrnouti také . . . dávky jiných osob, pokud obvyklé jich poskytování má vliv na výměru služebních požitků. Výklad tento odpovídá též smyslu zákona, zabezpečiti pojištěnci v případě pojistného případu dávky stanovené v poměrné výši k jeho celým služebním požitkům, jak tomu je i při pojištění sociálním a úrazovém. Zpropitné žalobcovo bylo by tedy započítati do služného ve smyslu § 3 zák. č. 89/20 Sb. z. a n., kdyby pravdě odpovídalo, že podle smlouvy záležely jeho požitky v zaopatření na stravě a zpropitném od návštěvníků hotelu. Kdyby zpropitné činilo smluvenou součást služného žalobcova podle § 3 zák. č. 89/20 Sb. z. a n., bylo na žalované straně jako zaměstnavateli, aby zpropitné v přihlášce jí uložené ustanovením § 73, odst. 1 a 3 cit. zákona uvedla. Neučinila-li tak, tkví v tomto opomenutí její výhradně zavinění, a byla by žalobci zodpovědná podle § 1295 o. zák. obč. za škodu mu vzešlou (srov. Sb. n. s. č. 5804, 6711, 9880, 15287 a j.). Na tom nemění nic ani žalovanou namítaná okolnost, že přihlášku neučinila ona, nýbrž dozorčí orgán Všeobecného pensijního ústavu, poněvadž tím, že byla přihláška učiněna z úřadu, nebyla žalovaná zproštěna povinností jí v § 73, odst. 1 a 3 citovaného zákona uložené. Odvolací soud, vycházející z právního názoru, že žalovaným nelze přičísti k vině, že nepřihlásili zpropitné do požitků žalobcových, jak bylo jejich povinností, nezabýval se ani žalobcem tvrzenou a pro řešení sporu rozhodnou okolností, že zpropitné mělo býti podle služební smlouvy součástí služebních požitků žalobcových, ani otázkou, kolik činila průměrná výše ročního zpropitného, ani dalšími námitkami žalovaných a skutkový stav nezjistil. Řízení zůstalo kusým.

Čís. 17486.

Odvratitelností podle § 2 starého automobilového zák. rozumí se odvratitelnost subjektivní. Ani na řidiči auta nelze požadovati více než co přesahuje duševní schopnosti průměrně odborně vyškoleného řidiče.

Pokud nelze řidiči auta přičítati za nepozornost, že nepředvídal, že auto následkem sklonu jízdní dráhy může zachytiti sluneční plachtu rozprostřenou na chodníku před obchodem.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1939, Rv I 468/39.)

Dle tvrzení žalující pojišťovny jel žalovaný Ludvík R. nákladním autem tak neopatrně, že narazil do výkladní skříně fy Otto P., při čemž rozbil u ní sklo. Prvžalovaný Bohumil H. ručí jako majitel auta za způ-

sobenou škodu rukou společnou a nedílnou. Rozbitím zrcadlového skla ve výkladní skříni utrpěla firma Otto P. škodu 800 K, jež zaplatila žalující přímo firmě F., která provedla zasklení. Podle § 62 poj. zák. a pojišťovací smlouvy vznikl žalující nárok na náhradu škody vůči žalovaným, jejíž zaplacení se domáhá na žalovaných touto žalobou. Prvý soud zamítl žalobu. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Zjištěno je prvním soudem, že auto žalovaného H. zachytilo ráfem (obručí), na němž byla připevněna vozová plachta, tyč, na které byla zavěšena sluneční plachta nad obchodem Otto P. Odvolací soud toto zjištění převzal, třebaže uvedl, že podle nenapadeného zjištění zachytil nákladní automobil onu plachtu, neboť z vlastních slov odvolacího soudu »podle nenapadeného zjištění« je zřejmé, že na onom zjištění prvního soudu nechtěl nic měnit a také nezměnil. Jak vysoko byl ráf od povrchu silnice, se nedalo přímo zjistit, nýbrž soudy dospěly jen závěrem z jiných zjištěných skutečností k tomu výsledku, že ráf auta musil být ve výši 2 m 16 cm od povrchu ulice, zachytil-li tyč sluneční plachty. K tomu závěru dospěly nižší soudy z následujících zjištěných okolností. Sluneční plachta byla zavěšena ve výši 2.07 m od povrchu chodníku, nepřechývala chodník, naopak chodník ji přechýval o 5 cm; nákladní auto nevyjelo na chodník, nýbrž pohybovalo se vedle chodníku ve vzdálenosti 9 cm počítaných od stěny karoserie auta k chodníku, jak odvolací soud výslovně uvedl, takže při neklenuté silnici by nebyl mohl ráf nákladního auta zachytit tyč sluneční plachty, byť tato byla nižší než ráf auta. Z toho usuzují nižší soudy, že jen sklon povrchu ulice způsobil, že auto nachýlivší se tím směrem ke sluneční plachtě mohlo zachytit ráfem tyč sluneční plachty a že, aby se tak stalo, musil ráf auta být od spodní části kol počítaje asi 2 m 16 cm vysoko (zjištěná výše auta 1.98 m plus 18 cm, oč musil přechývat ráf výšku řidičské budky, rovná se 216 cm). Z těchto zjištěných okolností a nenapadených skutkových závěrů je vycházeti. Žalovaní namítali k zproštění odpovědnosti (podle § 2 zákona č. 162/1908 ř. z.), že škodu si zavínil Otto P. sám, poněvadž prý sluneční plachta přechývala proti předpisům do jízdny dráhy. To ovšem zjištěno nebylo, naopak nižší soudy mají za zjištěno na základě potvrzení městského úřadu v Ch., že sluneční plachta byla umístěna podle předpisů policejního řádu města Ch. Toto zjištění napadli sice dovolatelé, avšak netřeba se touto výtkou zabývat, poněvadž i při tomto zjištění je dospěti k závěru, že žalovaní provedli důkaz o zprošťující okolnosti uvedené v § 2 zmíněného zákona. Neboť žalovaní poukazovali na jiný zprošťující důvod, když uvedli, jak i odvolací soud poznamenal, že k nehodě došlo následkem situace, t. j. úzké ulice, jejího zaplnění protijedoucím autem, že žalovanému řidiči nebylo možno

věnovati pozornost zavěšené plachtě, nýbrž bylo jeho povinností pozorovati jízdní dráhu a nebylo mu v daném okamžiku možno postřehnouti, že by byla jeho jízdou zavěšená plachta ohrožena. Nelze seznati, jaké jiné skutečnosti měli ještě žalovaní uvést, když veškeré rozhodné skutečnosti byly tak dopodrobna předneseny a probrány a žalovaní z nich jen vyvodili, že hledíc k těmto skutečnostem nebylo řidiči možno postřehnouti, že by byla jeho jízdou zavěšená plachta ohrožena. Tím přece tvrdili, že za těchto skutečností nemohl řidič škodnou událost odvrátiti i při řádných a věcných opatrnostech v řízení jízdního silostroje a zacházení s ním. Byla-li škodná událost odvrátitelná čili nic, jest otázkou právní. Ustanovení § 2 zákona č. 162/1908 ř. z. uvádí dva případy, kdy osobu odpovědnou za škodu lze zprostiti tohoto závazku. A to první případ, když škodnou událost způsobí zaviněním buď třetí osoba nebo poškozený, druhý pak když škodná událost nemohla býti odvrácena i při řádných a věcných opatrnostech v řízení jízdního silostroje a zacházení s ním. O prvním případě lze předpokládati, že tu nejde. Avšak jde o druhý případ, který ovšem nepředpokládá, že škoda musila býti způsobena třetí osobu, nýbrž stačí ku zproštění odpovědných osob, že škodná událost, i kterou nezavinila třetí osoba, nemohla při zákonem předepsané opatrnosti býti odvrácena. Jde tu tedy jen o výklad odvrátitelnosti nezaviněné škodné události. Odvrátitelnost se nerozumí odvrátitelnost objektivní, to jest zdali řidič mohl při použití nejen průměrné (§ 1297 obč. zák.), nýbrž i odborné (§ 1299 obč. zák.) opatrnosti postřehnouti překážku, která se mu naskytla v jízdní dráze a jí čeliti; neboť ani na řidiči nelze požadovati více, než co přesahuje duševní schopnosti průměrně odborně vyškoleného řidiče anebo dokonce lidské síly. Zbývá tudíž jen rozřešení otázky, zdali žalovaný řidič mohl, dbaje průměrné a odborné opatrnosti, postřehnouti, že svou jízdou ohrožuje zavěšenou sluneční plachtu. A to nemohl. Neboť jel přípustnou mírnou rychlostí, nejel na chodník, nýbrž jel podél chodníku ve vzdálenosti 9 cm a od tyče sluneční plachty ve vzdálenosti 14 cm, to jest 9 cm od kraje chodníku plus 5 cm, oč chodník přečnival plachtu, tedy v takové vzdálenosti, že mohl býti přesvědčen, že tyč plachty nezachytne, i když byl ráf auta vyšší než tyč sluneční plachty. Nelze mu přičítati za nepozornost, že nepředvídal, že auto se nakloní až k tyči plachty, kdyžť sklon jízdní dráhy (4.5%) byl jen nepatrný a když nebylo zjištěno, že rozměry auta se přičily předpisům. I když jistě mohl postřehnouti nad chodníkem vyvěšenou sluneční plachtu, nemohl při tak nepatrných odchylkách od normálního postavení auta na rovné silnici postřehnouti, že plachta tvoří právě jen pro sklon jízdní dráhy, poměrně zcela nepatrný a nikoli nebezpečný, překážku visící mimo jízdní dráhu v jeho jinak zcela pravidelné jízdě v jízdní dráze. Nemohl-li to jako překážku postřehnouti přes to, že jednal s průměrnou a odbornou opatrností, nemohl ani škodnou událost odvrátiti a jest proto oba žalované zprostiti závazku k náhradě škody.